

Kavelpad van kunststof op het lagekostenbedrijf?

Hendrik Jan van Dooren (PR)

Een kavelpad dient voor de verbinding tussen het erf en de percelen en wordt vooral gebruikt voor intern verkeer van trekkers en koeien. Het verharderen van deze paden heeft een aantal voordelen maar kost ook veel geld. Deze kosten hangen af van het gebruikte materiaal, de ondergrond en de te verwachten belasting.

Om de kosten zo laag mogelijk te houden is op het lagekostenbedrijf een proef begonnen met kunststof grasplaten. Dit materiaal is goedkoper maar moet zijn bruikbaarheid in de landbouw nog bewijzen.

Waarom een verhard kavelpad?

Het verharderen van kavelpaden heeft diverse voordelen. De transportkosten van en naar de percelen zijn lager omdat daarvoor ongeveer de helft van de tijd nodig is. Verder is er minder slijtage aan trekker en machines. Het kavelpad is ook onder ongunstige weersomstandigheden te gebruiken en het erf, de machines en de ge oogste producten blijven schoner. Verder wordt er minder ruimte gebruikt dan bij een onverhard pad. Ook bij de dagelijkse gang van de koeien naar de melkstal en bij het omweiden van vee is tijdwinst te behalen. Daarbij blijven de koeien schoner en heeft het beenwerk van de koeien minder te lijden. Doordat het kavelpad niet kapot gelopen wordt kan later in het seizoen vijf tot tien dagen langer geweid worden.

Keuze uit verschillende materialen

Voor het verharderen van kavelpaden zijn verschillende materialen beschikbaar. De meest gangbare zijn klinkers, asfalt, beton (ter plekke gestort of in de vorm van prefab platen) of betonnen groenspoorplaten. Afhankelijk van de manier van funderen liggen de kosten tussen de f 40 en f 45/m² voor aanleg zonder funderingspakket en tussen de f 55 en f 85/m² voor aanleg met een funderingspakket van 30-50 cm slakken en zand. Of een funderingspakket onder het pad gelegd moet worden hangt af van de bestaande ondergrond, eventueel gebruik tijdens de winter en de verwachte belasting. De belasting van een kavelpad kan in drie groepen worden ingedeeld. In de eerste groep wordt het pad alleen voor koeverkeer gebruikt, de belastingen zijn laag. In de middelste groep maakt de boer ook met zijn trekker en machines van het pad gebruik. De belastingen zijn gematigd, tot ongeveer 5 ton per as. In de derde groep maakt ook de loonwerker van het kavelpad gebruik met zware machines voor mesttoedieningen en

inkuilen. De belastingen zijn hoog tot meer dan 15 ton per as.

Kunststof grasplaten

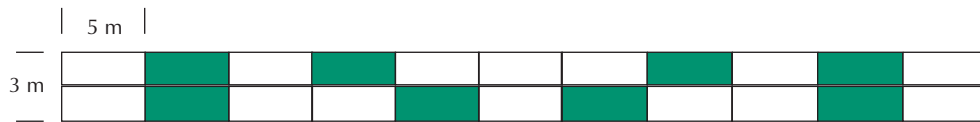
Buiten de landbouw worden voor verhardingen van parkeerplaatsen, opritten voor huizen en brandpaden ook kunststof grasplaten gebruikt. Deze platen zijn vergelijkbaar met de betonnen groenspoorplaten, maar hebben grotere openingen en zijn veel lichter. Ze zijn meestal gemaakt van gerecycled polyethyleen en worden door verschillende fabrikanten geleverd. De belastbaarheid verschilt per fabrikant maar de opgegeven waarden zijn voldoende voor de wiel- en aslasten die in de drie genoemde categorieën voorkomen. Voor de hogere belastingen moeten de platen wel op een goede fundering gelegd worden. De platen hebben over het algemeen afmetingen tot 50x50 cm. De prijs van deze platen ligt tussen de f 25 en f 30/m². Voor aanleg van een funderingspakket komt daar nog f 15 tot f 25/m² bij.

Op het lagekostenbedrijf is gekozen voor platen zonder een funderingspakket om de platen te beproeven op hun geschiktheid als koepad. Nadat de zode was gefreesd werd alleen een dun laagje zand aangebracht om het oppervlak wat te egaliseren.

Opzet van de proef

Eén van de vragen bij dit materiaal is of het goed beloopbaar is voor koeien. Door de open structuur kan zich een goede grasmat ontwikkelen maar wanneer deze verdwenen of beschadigd is worden de randen van het materiaal zichtbaar. De open structuur kan een nadeel zijn omdat er dan weinig draagvlak is. Op het lagekostenbedrijf is daarom naast het bestaande koepad een proefstrook aangelegd met verschillende vakken. De vakken zijn afwisselend van prefab betonplaten en kunst-

Figuur 1 Overzicht van de proefstrook. De donkere vlakken geven de plaats van de kunststof platen aan

stofplaten. In figuur 1 staat een overzicht van deze proefstrook. De donkere vakken geven de plaats van de kunststof platen aan.

Er zijn twee vakken die over de hele breedte van het pad voorzien zijn van kunststofplaten. Na de aanleg is de vlakheid van deze stukken gemeten en dat gebeurt nog een keer aan het einde van de proef om de zakking te bepalen. De overige vakken zijn bedoeld om de voorkeur van de koeien te bepalen. Het aantal dieren dat een bepaald vak passeert wordt éénmaal per week voor en na het melken geteld. Deze tellingen zijn in september begonnen en zullen het komende weideseizoen verder gaan.

Wanneer de kunststofplaten geschikt blijken te zijn als verharding voor een koepad zal ook gekeken worden of grotere belastingen door trekkers mogelijk zijn.

Uit de waarnemingen tot nu toe blijkt dat een goede graszode in de platen belangrijk is. Tijdens een natte periode in oktober is het nog jonge gras kapot gelopen en het oppervlak door de natte klei glad geworden. Hierdoor hadden de koeien weinig houvast en kozen ze vaker voor het beton. Door tijdig de vakken opnieuw in te zaaien moet dit in het komend voorjaar voorkomen worden.

De aanleg van het proefvak achter het lagekosten-bedrijf.

